

De vaste Commissie voor Justitie brengt over dit wetsontwerp het navolgende verslag uit.

Talrijke leden waren van mening dat het in het kader van de Europese Gemeenschap van groot belang is dat de wetgeving in de lid-staten met betrekking tot de diverse soorten van vennootschappen wordt gecoördineerd en geharmoniseerd. In dit kader zou het ook van belang kunnen zijn dat in de lid-staten wordt gestreefd naar een systeem waarbij in het vennootschapsrecht van de onderscheidene lid-staten dezelfde rechtsvormen (n.v.; b.v.; c.v.; c.v.o.a.) worden geregeld. Kunnen de bewindslieden in dit verband mededelen in hoeveel gevallen in respectievelijk Duitsland, Frankrijk, Italië, België en Luxemburg gebruik wordt gemaakt van de c.v.o.a.? Kunnen de bewindslieden voorts mededelen of in het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Denemarken de c.v.o.a. wettelijk is geregeld en zo ja, in hoeveel gevallen in die landen van deze rechtsvorm gebruik wordt gemaakt, zo vroegen de hier aan het woord zijnde leden.

Kunnen de bewindslieden nader aangeven op welke hoofdpunten de regeling van de c.v.o.a. in het buitenland afwijkt van die voor de n.v. en b.v.? Geldt met name de regel van de persoonlijke aansprakelijkheid voor de schulden van de vennootschap van een of meer van de oprichters, die dan als beherend vennoot optreden?

De hier aan het woord zijnde leden zouden gaarne over de aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de richtlijn vernemen of het binnen het kader van de richtlijnen of ontwerp-richtlijnen van de Europese Commissie ook mogelijk zou zijn een beperkte publicatieplicht van toepassing te doen zijn op een c.v.o.a. met een klein tot zeer klein kapitaal?

Ten aanzien van de in dit wetsontwerp gevolgde weg merken deze leden op, dat in de memorie van toelichting onder meer het navolgende vermeld staat:

- Vooropgesteld zij dat de praktische consequenties van deze ingreep vrij beperkt zijn.
- Ook blijkt datgene wat partijen beogen met de oprichting van een c.v.o.a. – het creëren van een voor overdracht vatbare deelneming als commanditaire vennoot – in de toekomst verwezenlijkbaar.
- Het verschil tussen de gewone c.v. met overdraagbare deelneming en de c.v.o.a. is gelegen in de functie van de aandelebewijzen en de wijze waarop de overdracht van de deelneming geschiedt.
- Levering van het recht vindt dan plaats op de wijze voorzien bij het eerste en tweede lid van artikel 668 B.W..

Duidelijk blijkt hieruit dat er geen of weinig verschil is tussen een c.v.o.a. en een gewone c.v. met overdraagbare deelneming. Echter met één grote uitzondering: de gewone c.v. met overdraagbare deelneming is en wordt niet onderworpen aan de publicatieplicht. Ondanks het feit dat in de memorie van toelichting het tegendeel wordt beweerd konden de hier aan het woord zijnde leden zich niet aan de indruk onttrekken dat de gewone c.v. met overdraagbare deelneming in een beperkt aantal gevallen toch wel een „vluchthaven”

zou kunnen worden voor vennootschappen, die niet aan de coördinatie- en publikatievoorschriften willen voldoen.

In dit verband zouden deze leden gaarne nog de volgende inlichtingen ontvangen.

Is het de bewindslieden bekend of de commanditaire vennootschap C. & A. Nederland een gewone c.v. met overdraagbare deelneming is? Zou het „vanuit een oogpunt van medezeggenschap der werknemers, als vanuit dat der rechtsgelijkheid tussen ondernemingen van vergelijkbare omvang, alsook vanuit het gezichtspunt van opening van zaken ten opzichte van het publiek” (zie *Aanhangsel Handelingen Tweede Kamer*, zitting 1971-1972, blz. 1209) niet wenselijk geweest zijn tevens te bepalen dat deelnemingen in een gewone c.v. niet overdraagbaar zijn? Op deze wijze zou wellicht bereikt worden dat voor de iets grotere ondernemingen de gewone c.v. als rechtsvorm voor hun onderneming te onaanvaardbaar wordt.

Hebben de bewindslieden overwogen een dergelijke bepaling omtrent de niet overdraagbaarheid van een deelneming in de wet op te nemen? Zo neen, waarom niet? Zo ja, waarom hebben zij daarvan afgezien?

Zien de bewindslieden nog andere mogelijkheden om bovengenoemde bezwaren weg te nemen tegen mogelijk gebruik van de c.v.o.a. om aan alleszins redelijke verplichtingen te ontkomen?

De Minister van Justitie heeft medegedeeld dat hij de Commissie Vennootschapsrecht verzocht heeft te onderzoeken of het wenselijk en mogelijk is de keuze van ondernemingsvorm voor de grote ondernemingen te beperken (zie gemeld *Aanhangsel*) en, zo ja, welke vorm daaraan moet worden gegeven. Heeft de commissie dit onderzoek reeds voltooid? Zo ja, wat was het resultaat van dit onderzoek? Zo neen, wanneer kan het antwoord van de commissie verwacht worden?

Het voorliggend wetsontwerp en de memorie van toelichting gaven vele leden met name na kennisname van een artikel van prof. mr. F. W. Löwensteijn in N.V. jrg. 50, no. 10, blz. 178 t/m 184, aanleiding over de daarin gestelde vragen en opmerkingen de opvatting van de Minister te vragen. Daarbij dachten zij in het bijzonder aan de volgende punten.

Is de Minister niet van mening dat los van de argumenten die wellicht op dit moment gelden voor afschaffing van de c.v.o.a. met het oog op toekomstige, ook onvoorziene ontwikkelingen, eerder een uitbreiding dan een inkrimping van het assortiment ondernemingsvormen vereist is? Waarom zou ons land uit het gareel van de internationale ontwikkelingen lopen en een rechtsvorm afschaffen, waarvoor men elders juist regelingen treft. Daarbij komt, dat ook in ons eigen land rechtsfiguren uit het verleden, die lange tijd een sluimerend bestaan leidden, opeens in de volle belangstelling komen te staan. Men denke aan de erfpacht. Kan de Minister nader aangeven waarom een dergelijke ontwikkeling hier niet te verwachten is?

Waarop steunt concreet de stelling dat de toepassing van de richtlijnen van de Raad van de Europese Gemeenschappen zonder invoering van een c.v.o.a. met rechtspersoonlijkheid niet mogelijk is.

De Minister laat blijken dat een regeling van de c.v.o.a. conform de richtlijnen een ware tour de force zou zijn. Is de Minister niet van mening dat in 1971 bij het gereed komen van wetten tot aanpassing van het vennootschapsrecht het belangrijkste werk verricht is en dat een aantal bepalingen, mocht men het noodzakelijk vinden de c.v.o.a. tot rechtspersoon te verheffen, van overeenkomstige toepassing kunnen worden verklaard?

Voor wat betreft het wetsontwerp zelf zouden deze leden de vraag willen stellen waar precies de grens ligt tussen de gewone c.v. en de c.v.o.a. opdat duidelijk wordt wat afgeschaft wordt. (Zie punt 6 van bovengenoemd artikel van prof. mr. F. W. Löwensteijn.)

Ten slotte zouden ook de aan het woord zijnde leden gaarne vernemen of de Commissie Vennootschapsrecht reeds over dit wetsontwerp advies heeft uitgebracht en zo ja, hoe dit advies luidt.

Ervan uitgaande, dat de commanditaire vennootschap een vorm is voor het drijven van een onderneming zonder rechts-

persoonlijkheid – tussen de v.o.f. en de n.v. of b.v. in – merkten vele andere leden op, dat de specifieke variant van de c.v. op aandelen zich grotendeels ongeregeld uit de gewone c.v. heeft ontwikkeld, met als belangrijkste kenmerk het bestaan van overdraagbare aandelen waarin het commanditaire kapitaal is verdeeld; fiscaal bleek het daarbij nodig de c.v.o.a. wel als aparte vorm te onderscheiden.

Wanneer nu ook de Eerste Richtlijn op de c.v.o.a. van toepassing is geworden, wordt hiermede een verder uit elkaar groeien van „gewone” c.v. en de c.v.o.a. tot stand gebracht. Het wetsontwerp nu maakte naar de mening van deze leden de indruk formeel aan de gelding van de Eerste Richtlijn een einde te maken, terwijl er materieel weinig of niets verandert. De aandelen blijven eventueel onbeperkt verhandelbaar, al mogen er dan geen aandeelbewijzen meer zijn. De vraag dringt zich hierbij op, of op een dergelijke „open c.v.” (het fiscale recht blijft aan onderscheid behoefte hebben, hetgeen veelzeggend is!) b.v. de voorschriften met betrekking tot de jaarrekening en derzelve publicatie niet van toepassing zouden moeten zijn – met andere woorden of de gelding van de Eerste Richtlijn althans ten deze op de c.v.o.a., resp. de open c.v. niet juist een gewenste situatie is.

Is het dan niet juister de grens tussen „gewone” en „open” c.v. duidelijk te trekken en op de laatste, gelijk dat in andere Europese landen (b.v. Duitsland) het geval is, de wetgeving van n.v. resp. b.v. toepasselijk te doen zijn; resp. eventueel de omzetting van de c.v.o.a. – indien er toch nauwelijks aan deze behoefte zou zijn – in n.v. of b.v. tegelijk met de afschaffing van deze rechtsvorm voor te schrijven onder gelijktijdige beperking van de overdraagbaarheid van het commanditaire kapitaal in een c.v.?

Er is sprake van omzetting van althans één grote n.v. in een c.v. om aan de publikatieplicht te ontkomen; ook de grote b.v. kent de publikatieplicht van de balans en dat zou ook kunnen leiden tot een vlucht in de c.v. Het kwam deze leden voor, dat het wetsontwerp dat in feite alleen het aandeelbewijs bant, maar het commanditaire aandeel zelf (zij het uiteraard steeds op naam van de geldschietter) in beginsel overdraagbaar laat, geen bijdrage levert om deze vlucht te voorkomen.

Zij zouden gaarne omtrent het aantal van deze omzettingen na het van kracht worden van de wet op de jaarrekening worden ingelicht. Voorts zouden zij van de Minister van Justitie willen vernemen of deze overweegt bij aanvaarding van het voorliggende wetsontwerp een wetswijziging te bevorderen, waarbij de grote c.v. op dezelfde voet als de b.v. publikatieplichtig wordt, ter bescherming van de belangen van derden, waaronder de werknemers.

Aldus vastgesteld, 28 mei 1973.

W. SCHOLTEN
VAN SCHAİK
WOLFF
GOUDSMIT
GEURTSSEN
ROETHOF
HEIJMANS
K. A. KEUNING
HAAS-BERGER
KAPPEYNE VAN DE COPPELLO
STOFFELEN
VAN DAM
HONIG VAN DEN BOSSCHE
JURGENS
SALOMONS
BREMEN ¹⁾

¹⁾ Plaatsvervangend lid.